

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ**

Αριθμός Γνωμοδότησης: 120/2021

ΤΟ ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

(Τμήμα Ε')

Συνεδρίαση της 30ης Ιουνίου 2021

Σύνθεση :

Πρόεδρος: Νίκη Μαριόλη, Αντιπρόεδρος του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους.

Μέλη: Κωνσταντίνος Γεωργάκης, Νικόλαος Δασκαλαντωνάκης, Αφροδίτη Κουτούκη, Δημήτριος Μακαρονίδης, Αγγελική Καστανά, Γεώργιος Βαμβακίδης, Ιωάννης Χατζηνέκουρας, Αθανάσιος Θεοχάρης, Ιωάννα Λεμπέση και Μαρία Δεληγιάννη, Νομικοί Σύμβουλοι του Κράτους.

Εισηγήτρια: Ιωάννα Λεμπέση, Νομική Σύμβουλος του Κράτους.

Αριθμός ερωτήματος: Το έγγραφο με αριθμ. πρωτ. οικ. 15761/07.06.2021 της Εθνικής Αρχής Διαφάνειας, Γενική Διεύθυνση Οικονομικών και Διοικητικών Υπηρεσιών & Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, Διεύθυνση Ανθρώπινου Δυναμικού και Οργάνωσης.

Περίληψη Ερωτήματος: Ερωτάται αν για την υπάλληλο Κ.Μ., η οποία έχει τοποθετηθεί με απόφαση του Δημάρχου Πατρέων σε θέση προϊσταμένης οργανικής μονάδας του Δήμου Πατρέων, κατόπιν γνωμοδότησης του αρμόδιου Υπηρεσιακού Συμβουλίου για την επιλογή προϊσταμένων τμημάτων του Δήμου Πατρέων και έχει αποδεχθεί με σχετικό αίτημά της τη θέση, έχει επέλθει αυτοδίκαιη παύση της απόσπασής της στην Εθνική Αρχή Διαφάνειας, καίτοι μέχρι την

ημερομηνία διατύπωσης του ερωτήματος δεν έχει αναλάβει τα ως άνω καθήκοντα, και, στην καταφατική περίπτωση, να προσδιοριστεί ο χρόνος από τον οποίον επήλθε η αυτοδίκαιη παύση.

Για το παραπάνω ερώτημα, το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους (Τμήμα Ε΄) γνωμοδότησε, ως εξής:

Ιστορικό

1. Η Κ.Μ., υπάλληλος του Δήμου Πατρέων, κατηγορίας ΠΕ κλάδου Μηχανικών (Πολιτικών Μηχανικών), υπηρετεί από 08.09.2008 με απόσπαση στο πρώην Περιφερειακό Γραφείο Πάτρας του Σώματος Επιθεωρητών-Ελεγκτών Δημόσιας Διοίκησης (εφεξής ΣΕΕΔΔ). Συγκεκριμένα: α) Με την υπ' αριθμ. ΣΕΕΔΔ/Φ.5/7307/08-09-2008 απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, αποσπάστηκε στο Περιφερειακό Γραφείο Πάτρας του ΣΕΕΔΔ, κατά παρέκκλιση των κείμενων διατάξεων, για τρία (3) έτη, σε θέση Βοηθού Επιθεωρήτριας-Ελέγκτριας Δημόσιας Διοίκησης. β) Με την υπ' αριθμ. ΣΕΕΔΔ/Φ.5/10222/26-09-2011 απόφαση του Υπουργού Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, ανανεώθηκε η απόσπαση της στο ΣΕΕΔΔ, κατά παρέκκλιση των κείμενων διατάξεων, για τρία (3) έτη, σε θέση Βοηθού Επιθεωρήτριας-Ελέγκτριας Δημόσιας Διοίκησης. γ) Με την υπ' αριθμ. ΣΕΕΔΔ/Φ.5/14262/05-09-2014 Διαπιστωτική Πράξη του Ειδικού Γραμματέα του Υπουργείου Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης κατατάχθηκε σε θέση Επιθεωρήτριας-Ελέγκτριας Δημόσιας Διοίκησης και στο Βαθμό Α΄ για το υπόλοιπο του χρόνου της απόσπασής της. δ) Με την υπ' αριθμ. ΣΕΕΔΔ/Φ.5/15483/29-09-2014 απόφαση του Υπουργού Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, ανανεώθηκε η απόσπαση της στο ΣΕΕΔΔ, κατά παρέκκλιση των κείμενων διατάξεων, για τρία (3) έτη. ε) Με την υπ' αριθμ. ΣΕΕΔΔ/Φ.5/10819/23-08-2017 Κοινή Απόφαση του Αναπληρωτή Υπουργού Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρώπινων Δικαιωμάτων και της Υπουργού Διοικητικής Ανασυγκρότησης, ανανεώθηκε η απόσπαση της στο Σώμα Επιθεωρητών-Ελεγκτών Δημόσιας Διοίκησης (ΣΕΕΔΔ), κατά παρέκκλιση των κείμενων διατάξεων, για τρία (3) έτη.

2. Η ανωτέρω, κατά τον χρόνο που υπηρετούσε με απόσπαση στο πρώην ΣΕΕΔΔ, τοποθετήθηκε, με την υπ' αριθμ. 25376/03.03.2015 (ΑΔΑ: 7ΙΣΥΩΞΙ-ΘΨΥ)

απόφαση του Δημάρχου Πατρέων, η οποία εκδόθηκε κατόπιν του υπ' αριθμ. 173/24-1/5.12.2014 πρακτικού-γνωμοδότησης του Υπηρεσιακού Συμβουλίου Υπαλλήλων Π.Ε. Αχαΐας, περί «επιλογής προϊσταμένων τμημάτων Δήμου Πατρέων», σε συνέχεια της υπ' αριθμ. 219585/31-12-2013 (ΑΔΑ: ΒΙ65ΩΞΙ-4ΝΗ) προκήρυξης – πρόσκλησης υποβολής υποψηφιοτήτων για την πλήρωση θέσεων προϊσταμένων τμημάτων του Δήμου Πατρέων», σε θέση προϊσταμένης του τμήματος Αδειών & Ελέγχου Δόμησης της Διεύθυνσης Πολεοδομικού – Κυκλοφοριακού Σχεδιασμού και Δόμησης του Δήμου Πατρέων. Ακολούθως, με την υπ' αριθμ. 30854/12.03.2015 αίτησή της, όπως προκύπτει από το στοιχείο (5) του σκεπτικού της αρ. 38883/27-03-2015 απόφασης του Δημάρχου Πατρέων, η ανωτέρω υπάλληλος αποδέχθηκε την τοποθέτησή της στη θέση της προϊσταμένης τμήματος Αδειών και Ελέγχου Δόμησης και ζήτησε χρόνο μέχρι την επιστροφή της από τη θέση του Επιθεωρητή Ελεγκτή Δ.Δ. στο πρ. Σ.Ε.Ε.Δ.Δ. Περιφερειακό Γραφείο Πάτρας όπου υπηρετούσε ως αποσπασμένη. Περαιτέρω, με την υπ' αριθμ. 38883/27-03-2015 (ΑΔΑ: ΩΑΕ3ΩΞΙ-ΥΚΝ) απόφαση του Δημάρχου Πατρέων, ανατέθηκαν καθήκοντα αναπληρώτριας προϊσταμένης του τμήματος Αδειών και Ελέγχου Δόμησης της Διεύθυνσης Πολεοδομικού – Κυκλοφοριακού Σχεδιασμού και Δόμησης, σε άλλη υπάλληλο του Δήμου, μέχρι την επιστροφή της ανωτέρω Προϊσταμένης του Τμήματος από τη θέση του Επιθεωρητή – Ελεγκτή Δ.Δ. στο ΣΕΕΔΔ Περιφερειακό Γραφείο Πάτρας, όπου υπηρετούσε με απόσπαση, αποφασίστηκε δε η χορήγηση στον αναπληρωτή προϊστάμενο του δικαιούμενου επιδόματος θέσης μετά την πάροδο δύο μηνών από την αναπλήρωση, σύμφωνα με το άρθρο 100 παρ. 6 του ν. 3584/2007.

3. Στη συνέχεια, με την υπ' αριθμ. 11197/12.10.2016 (ΑΔΑ: Ψ6ΥΠΩΞΙ-Γ2Λ) απόφαση του Δημάρχου Πατρέων, η ανωτέρω υπάλληλος μετακινήθηκε από τη θέση της προϊσταμένης του τμήματος Αδειών και Ελέγχου Δόμησης της Διεύθυνσης Πολεοδομικού – Κυκλοφοριακού Σχεδιασμού και Δόμησης στη θέση προϊσταμένου του τμήματος Αρχείου & Γεωπληροφορικής (GIS) της ίδιας Διεύθυνσης. Ακολούθως, με την υπ' αριθμ. 120938.10.2016 (ΑΔΑ: ΨΒΣ4ΩΞΙ-ΛΡ5) απόφαση του Δημάρχου Πατρέων, ανατέθηκαν καθήκοντα αναπληρωτή προϊσταμένου του τμήματος Αρχείου & Γεωπληροφορικής (GIS) της Διεύθυνσης Πολεοδομικού – Κυκλοφοριακού Σχεδιασμού και Δόμησης, σε άλλο υπάλληλο του Δήμου, μέχρι την επιστροφή της ως άνω Προϊσταμένης του Τμήματος από τη θέση

του Επιθεωρητή – Ελεγκτή Δ.Δ. στο ΣΕΕΔΔ Περιφερειακό Γραφείο Πάτρας όπου υπηρετούσε με απόσπαση, αποφασίστηκε δε η χορήγηση στον αναπληρωτή προϊστάμενο του δικαιούμενου επιδόματος θέσης ευθύνης από την έναρξη της αναπλήρωσης. Στη συνέχεια, με την υπ' αριθμ. 33494/10.03.2017 (ορθή επανάληψη) (ΑΔΑ: ΩΣΔΖΩΞΙ-7ΝΒ) απόφαση του Δημάρχου Πατρέων, ανατέθηκαν καθήκοντα αναπληρωτή προϊσταμένου του τμήματος Αρχείου & Γεωπληροφορικής (GIS) της Διεύθυνσης Πολεοδομικού – Κυκλοφοριακού Σχεδιασμού και Δόμησης, σε άλλον υπάλληλο του Δήμου, επίσης μέχρι την επιστροφή της ανωτέρω Προϊσταμένης από την προαναφερόμενη θέση όπου υπηρετούσε με απόσπαση και αποφασίστηκε, επίσης, η χορήγηση στον αναπληρωτή προϊστάμενο του δικαιούμενου επιδόματος θέσης από την έναρξη της αναπλήρωσης.

4. Με την ίδρυση της Εθνικής Αρχής Διαφάνειας και την παράλληλη κατάργηση των ελεγκτικών – εποπτικών Σωμάτων, η ανωτέρω αποσπάστηκε αυτοδίκαια στην Εθνική Αρχή Διαφάνειας για το υπόλοιπο της θητείας της, κατόπιν της υπ' αριθμ. ΔΙΔΚ/Φ.19/οικ.32209/19.9.2019 διαπιστωτικής πράξης του Διοικητή της Εθνικής Αρχής Διαφάνειας (ΑΔΑ:ΨΧΣΓ465ΧΘΨ-ΕΔΣ).

5. Με την υπ' αριθμ. οικ. 16998/02.07.2020 (ΑΔΑ: 6ΜΑ946ΜΙΟΦ-ΘΕ1) απόφαση του Διοικητή της Εθνικής Αρχής Διαφάνειας, τοποθετήθηκε στη θέση της Προϊσταμένης της Περιφερειακής Υπηρεσίας Πάτρας της Μονάδας Επιθεωρήσεων και Ελέγχων της Εθνικής Αρχής Διαφάνειας και παρουσιάστηκε και ανέλαβε καθήκοντα στη νέα της θέση στις 02/07/2020.

6. Με το υπ' αριθμ. οικ. 25117/01.09.2020 έγγραφο της Διεύθυνσης Ανθρώπινου Δυναμικού και Οργάνωσης της Γενικής Διεύθυνσης Οικονομικών και Διοικητικών Υπηρεσιών και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης της ΕΑΔ, ζητήθηκε, κατ' εφαρμογή των διατάξεων της παρ. 6 του άρθρου 44 του ν. 4674/2020 (Α'53), από τη Διεύθυνση Προσωπικού του Δήμου Πατρέων, η γνωστοποίηση τυχόν κωλύματος για την ανανέωση της απόσπασης της ανωτέρω υπαλλήλου. Με το υπ' αριθμ. 39129/03.09.2020 έγγραφο της Διεύθυνσης Διοικητικών Υπηρεσιών του Δήμου Πατρέων, βεβαιώθηκε ότι η ανωτέρω δεν είναι η μοναδική υπάλληλος του κλάδου της στο Δήμο Πατρέων, χωρίς να αναφερθεί τυχόν έτερο κώλυμα ανανέωσης της απόσπασης. Ακολούθως, με την υπ' αριθμ. 25744/07.09.2020 απόφαση του Διοικητή της Εθνικής Αρχής Διαφάνειας, ανανεώθηκε για τρία έτη η απόσπαση της

ανωτέρω σε θέση επιθεωρήτριας – ελέγκτριας στη Εθνική Αρχή Διαφάνειας.

7. Με την από 13.05.2021 αίτηση – αναφορά τους προς την ερωτώσα Υπηρεσία, επιθεωρητές – ελεγκτές και διοικητικοί υπάλληλοι (συν. 10) της Περιφερειακής Υπηρεσίας (Π.Υ.) Πάτρας της Ε.Α.Δ. έθεσαν υπόψη τα παραπάνω σχετικά με την απόσπαση της ανωτέρω (Κ.Μ.) στην ΕΑΔ, υποστηρίζοντας ότι έχει επέλθει αυτοδίκαιη παύση της απόσπασής της από τη δημοσίευση του ν. 4674/2020, δεδομένου ότι έχει επιλεγεί Προϊσταμένη Τμήματος του Δήμου Πατρέων και έχει αποδεχθεί τα εν λόγω καθήκοντα και ζητούν η Υπηρεσία να πράξει τα δέοντα.

8. Η Υπηρεσία λαμβάνοντας υπόψη τις διατάξεις της παραγράφου 9 του άρθρου 68 του ν.3528/2007, όπως ισχύει, και των παραγράφων 5 και 6 του άρθρου 44 του ν.4674/2020, καθώς και το γεγονός ότι η ανωτέρω επιλέχθηκε και αποδέχθηκε την τοποθέτησή της σε θέση Προϊσταμένης Τμήματος του Δήμου Πατρέων, έχει καταρχάς την άποψη ότι έχει επέλθει αυτοδίκαιη παύση της απόσπασης της ανωτέρω υπαλλήλου από 3.3.2015, ημερομηνία που τοποθετήθηκε Προϊσταμένη Τμήματος στο Δήμο Πατρέων. Ωστόσο, η Υπηρεσία διατηρεί επιφυλάξεις ως προς τούτο, καθόσον η εν λόγω υπάλληλος, βάσει των στοιχείων που η Υπηρεσία έχει στην κατοχή της, ουδέποτε παρουσιάστηκε για να αναλάβει καθήκοντα.

Κατόπιν των ανωτέρω, η Υπηρεσία έθεσε το παραπάνω ερώτημα.

Νομοθετικό πλαίσιο

9. Με τα άρθρα 1-9 του ν. 3074/2002 *«Γενικός Επιθεωρητής Δημόσιας Διοίκησης. Αναβάθμιση του Σώματος Επιθεωρητών Ελεγκτών Δημόσιας Διοίκησης.....»* (Α' 296) ρυθμιζόταν, μεταξύ άλλων, η συγκρότηση και λειτουργία του Σώματος Επιθεωρητών Ελεγκτών Δημόσιας Διοίκησης, μέχρι την κατάργησή του με την παράγραφο 18 του άρθρου 119 του ν.4622/2019 και τη μεταφορά των αρμοδιοτήτων του, δικαιωμάτων και υποχρεώσεών του με το άρθρο 82 του ίδιου νόμου στην Ανεξάρτητη Αρχή με την επωνυμία «Εθνική Αρχή Διαφάνειας».

Ειδικότερα, στο άρθρο 3 του νόμου αυτού, όπως ίσχυε μέχρι την κατάργησή του, ορίζονταν τα εξής: *«1.... 2α. Για τη συγκρότηση του Σ.Ε.Ε.Δ.Δ. συνιστώνται 152 θέσεις Επιθεωρητών-Ελεγκτών Δημόσιας Διοίκησης. 3.α. Η πλήρωση των θέσεων των Επιθεωρητών - Ελεγκτών γίνεται με απόσπαση, κατά παρέκκλιση κάθε γενικής ή ειδικής διάταξης που κάθε φορά ισχύουν, με επιφύλαξη μόνο των διατάξεων που επιβάλλουν υποχρέωση παραμονής των υπαλλήλων για ορισμένο χρονικό*

διάστημα σε υπηρεσίες παραμεθόριων ή νησιωτικών περιοχών στις οποίες διορίστηκαν ή μετατάχθηκαν, μόνιμων υπαλλήλων του Δημοσίου, Ν.Π.Δ.Δ. και δευτεροβάθμιων και πρωτοβάθμιων Ο.Τ.Α. κατηγορίας ΠΕ με βαθμό τουλάχιστον Δ' και δωδεκαετή δημόσια υπηρεσία ή αποφοίτων της Εθνικής Σχολής Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης, με τετραετή, τουλάχιστον, υπηρεσία μετά την αποφοίτησή τους, οι οποίοι έχουν διακριθεί για την επαγγελματική τους κατάρτιση, την υπηρεσιακή επίδοση και το ήθος τους. β. Η πλήρωση των θέσεων των Βοηθών Επιθεωρητών-Ελεγκτών.....Οι αποσπάσεις των ανωτέρω διενεργούνται με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης,.....4. Η απόσπαση των Επιθεωρητών Ελεγκτών και των Βοηθών Επιθεωρητών Ελεγκτών στο Σ.Ε.Ε.Δ.Δ. διαρκεί τρία έτη, μπορεί να παρατείνεται, με απόφαση του ίδιου Υπουργού, μία ή περισσότερες φορές, για ίσο χρονικό διάστημα και είναι υποχρεωτική για την υπηρεσία του υπαλλήλου.....Ανάκληση της απόσπασης μπορεί να γίνει μόνο για σπουδαίο λόγο, ύστερα από αίτηση του αποσπασμένου και αποδοχή της από τον Υπουργό Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης ή για λόγους ακαταλληλότητας ή αδυναμίας εκπλήρωσης των καθηκόντων του, ύστερα από εισήγηση του Ειδικού Γραμματέα του Σ.Ε.Ε.Δ.Δ. του Επιθεωρητή Ελεγκτή ή του Βοηθού Επιθεωρητή Ελεγκτή.....».

10. Στα άρθρα 82, 96, 118 και 119 του ν.4622/2019 «Επιτελικό Κράτος: οργάνωση, λειτουργία και διαφάνεια της Κυβέρνησης,....» (Α' 133), όπως ισχύουν, ορίζονται τα εξής:

Άρθρο 82: « Σύσταση της Εθνικής Αρχής Διαφάνειας -Σκοπός και Αρμοδιότητες 1. Συνιστάται Ανεξάρτητη Αρχή χωρίς νομική προσωπικότητα με την επωνυμία «Εθνική Αρχή Διαφάνειας, (Ε.Α.Δ.)», στο εξής η «Αρχή», με σκοπό: α)και β)..... 2.....3..... 4. Από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου, καταργούνται οι παρακάτω φορείς, το σύνολο των αρμοδιοτήτων, δικαιωμάτων και υποχρεώσεων των οποίων μεταφέρονται, σύμφωνα με τις ειδικότερες διατάξεις του παρόντος, στην ιδρυόμενη Αρχή, η οποία καθίσταται καθολικός τους διάδοχος: (α) Η Γενική Γραμματεία για την Καταπολέμηση της Διαφθοράς (ΓΕ.Γ.ΚΑΔ.) του Υπουργείου Δικαιοσύνης και η θέση του Γενικού Γραμματέα που προΐσταται αυτής, (β) Το Σώμα Ελεγκτών - Επιθεωρητών Δημόσιας Διοίκησης (Σ.Ε.Ε.Δ.Δ.), που υπάγεται στη Γενική Γραμματεία για την Καταπολέμηση της Διαφθοράς του

Υπουργείου Δικαιοσύνης και η θέση του Ειδικού Γραμματέα που προΐσταται αυτού, (γ) Το Γραφείο του Γενικού Επιθεωρητή Δημόσιας Διοίκησης (Γ.Ε.Δ.Δ.) και η θέση του Γενικού Επιθεωρητή που προΐσταται αυτού, (δ) Το Σώμα Επιθεωρητών Υπηρεσιών Υγείας και Πρόνοιας (Σ.Ε.Υ.Υ.Π.), που υπάγεται στο Υπουργείο Υγείας, και η θέση του Γενικού Επιθεωρητή που προΐσταται αυτού, (ε) το Σώμα Επιθεωρητών Δημοσίων Έργων (Σ.Ε.Δ.Ε.) που υπάγεται στη Γενική Γραμματεία για την Καταπολέμηση της Διαφθοράς του Υπουργείου Δικαιοσύνης και το Εποπτικό Συμβούλιο διοίκησης αυτού, (στ) το Σώμα Επιθεωρητών - Ελεγκτών Μεταφορών (Σ.Ε.Ε.ΜΕ.), που υπάγεται στο Υπουργείο Υποδομών και Μεταφορών και η θέση του Γενικού Επιθεωρητή που προΐσταται αυτού».

Άρθρο 96: «1.....7. Η Αρχή στελεχώνεται από μόνιμους δημοσίους υπαλλήλους και υπαλλήλους με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου,..... 8. Οι οργανικές θέσεις των Επιθεωρητών - Ελεγκτών της παραγράφου 1 του παρόντος, καλύπτονται αποκλειστικά με αποσπάσεις προσωπικού που υπηρετεί στο δημόσιο τομέα, όπως αυτός οριοθετείται στο άρθρο 51 του ν. 1892/1990, όπως ισχύει, με απόφαση του Διοικητή και ύστερα από προκήρυξη της Αρχής, κατ' εξαίρεση κάθε άλλης γενικής ή ειδικής διάταξης όπως εκάστοτε ισχύουν, χωρίς να απαιτείται απόφαση ή σύμφωνη γνώμη των αρμόδιων Υπηρεσιακών Συμβουλίων του φορέα προέλευσης καθώς και του οργάνου διοίκησης αυτού,..... Η χρονική διάρκεια της απόσπασης ορίζεται στα τρία (3) έτη με δυνατότητα ισόχρονης ανανέωσης μέχρι τέσσερις (4) φορές.....19. Με αιτιολογημένη απόφαση του Διοικητή ύστερα από γνώμη του Συμβουλίου Διοίκησης, είναι δυνατόν να διακοπεί η απόσπαση Επιθεωρητών - Ελεγκτών, καθώς και του λοιπού προσωπικού που υπηρετεί στην Αρχή, πριν από τη λήξη της, για σοβαρό λόγο αναγόμενο στην πλημμελή άσκηση των υπηρεσιακών του καθηκόντων ή μεταβολή των υπηρεσιακών αναγκών ή μετά από αίτηση του υπαλλήλου, αφού συνεκτιμηθούν οι υπηρεσιακές ανάγκες.....».

Άρθρο 118: «1....2. (α) Το πάσης φύσεως προσωπικό που υπηρετεί, με απόσπαση, κατά τη δημοσίευση του παρόντος νόμου στο Γραφείο του Γ.Ε.Δ.Δ., στο Σ.Ε.Ε.Δ.Δ., στο Σ.Ε.Δ.Ε., στο Σ.Ε.Ε.ΜΕ., στο Σ.Ε.Υ.Υ.Π. και στη ΓΕ.Γ.ΚΑΔ. αποσπάται αυτοδίκαια στην Αρχή που ιδρύεται με τον παρόντα νόμο για το υπόλοιπο του χρόνου της απόσπασής του.....(γ)..... Για την ανανέωση των αποσπάσεων αυτών εφαρμόζεται το τελευταίο εδάφιο της παραγράφου 7 του

άρθρου 96. 3.....4.....5.....6.....7. Από την έναρξη ισχύος του παρόντος, λήγουν όλες οι τοποθετήσεις σε θέσεις ευθύνης των καταργούμενων φορέων τόσο σε υπηρεσίες και μονάδες επιθεώρησης και ελέγχου όσο και σε διοικητικές - οικονομικές μονάδες.....8.Μέχρι την επιλογή και τοποθέτηση των Προϊσταμένων των οργανικών μονάδων της Μονάδας Επιθεωρήσεων και Ελέγχων, κατά τις κείμενες διατάξεις και τα ειδικώς οριζόμενα στον Κανονισμό Λειτουργίας της Αρχής, στις θέσεις αυτές τοποθετούνται, με απόφαση του Διοικητή, Επιθεωρητές- Ελεγκτές εκ των αυτοδικαίως αποσπώμενων στην Αρχή. 9.....».

Άρθρο 119: «Από τη θέση σε ισχύ του παρόντος καταργούνται οι παρακάτω διατάξεις: 1.....18. Τα άρθρα 1 έως 9 του ν. 3074/2002, «Γενικός Επιθεωρητής Δημόσιας Διοίκησης. Αναβάθμιση του Σώματος Επιθεωρητών - Ελεγκτών Δημόσιας Διοίκησης και του Συντονιστικού Οργάνου Επιθεώρησης κι Ελέγχου και άλλες διατάξεις (Α` 296). 19.....».

11. Στα άρθρα 73 και 89 του Κώδικα Κατάστασης Δημοτικών και Κοινοτικών Υπαλλήλων (ν.3584/2007), όπως ίσχυαν μέχρι την κατάργησή τους, με την παράγραφο 3 του άρθρου 19 του ν.4440/2016 (Α`224), από την ημερομηνία εφαρμογής του Ενιαίου Συστήματος Κινητικότητας στις 15.9.2017, ορίζονταν τα εξής:

Άρθρο 73: «1.....5. Επίσης επιτρέπεται Απόσπαση υπαλλήλων Ο.Τ.Α. σε υπηρεσίες υπουργείων, νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου και Ο.Τ.Α. β` βαθμού, και αντίστροφα για την αντιμετώπιση σοβαρών και επειγουσών υπηρεσιακών αναγκών προσωρινού χαρακτήρα, με κοινή απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού, ύστερα από γνώμη των οικείων υπηρεσιακών συμβουλίων..... Η διάρκεια αποσπάσεως της παραγράφου αυτής δεν μπορεί να υπερβαίνει τα δύο (2) έτη συνολικά. Με αίτηση του υπαλλήλου, η Απόσπαση μπορεί να παρατείνεται για ένα (1) ακόμη έτος. 6. Η Απόσπαση παύει αυτοδικαίως όταν εξαντληθεί το χρονικό όριο της Απόσπασης. Ο υπάλληλος με τη λήξη της Απόσπασης επανέρχεται υποχρεωτικά στη θέση του, χωρίς άλλη διατύπωση. 7. Απαγορεύεται η Απόσπαση υπαλλήλου που έχει επιλεγεί ως προϊστάμενος οργανικής μονάδας. Σε περίπτωση που ο αποσπασμένος υπάλληλος επιλεγεί ως προϊστάμενος οργανικής μονάδας, επέρχεται αυτοδίκαιη παύση της Απόσπασης από την τοποθέτηση του ως προϊσταμένου. 8. Η Απόσπαση μπορεί να ανακληθεί

οποτεδήποτε, πριν από τη λήξη των χρονικών ορίων του παρόντος άρθρου, για λόγους αναγόμενους στην υπηρεσία. 9..... 14. Απαγορεύεται η Απόσπαση υπαλλήλου: α) εάν πρόκειται περί του μοναδικού υπαλλήλου που υπηρετεί στον οικείο κλάδο, β) πριν παρέλθει διετία από το διορισμό του, γ) στην περίπτωση που υποχρεούται να υπηρετήσει για ορισμένο χρονικό διάστημα στον Ο.Τ.Α. όπου διορίσθηκε. 15. Ειδικές διατάξεις διατηρούνται σε ισχύ».

Άρθρο 89: «1....6. α) Για την πλήρωση θέσεων Προϊσταμένων Διευθύνσεων ή αντίστοιχου ή ενδιάμεσου επιπέδου οργανικής μονάδας και τμημάτων εκδίδεται προκήρυξη από τον οικείο ΟΤΑ, με την οποία καθορίζονται οι όροι και οι προϋποθέσεις συμμετοχής στη διαδικασία της επιλογής, σύμφωνα με τα άρθρα 87 και 88..... γ) Δικαίωμα υποβολής αίτησης έχουν όλοι οι υπάλληλοι που ανήκουν οργανικά στον ΟΤΑ που προκηρύσσει τις θέσεις, εφόσον πληρούν τους όρους και τις προϋποθέσεις του νόμου και της προκήρυξης και υπάγονται στις διατάξεις του παρόντος. Οι υποψήφιοι μπορούν να υποβάλουν αίτηση για πέντε (5) θέσεις κατ' ανώτατο όριο.....7. Όσοι επιλέγονται από το Ειδικό Υπηρεσιακό Συμβούλιο, τα Σ.Ε.Π. και τα Υπηρεσιακά Συμβούλια τοποθετούνται Προϊστάμενοι σε αντίστοιχου επιπέδου οργανικές μονάδες για θητεία τριών (3) ετών με απόφαση του οικείου οργάνου, η οποία εκδίδεται το αργότερο μέσα σε δέκα (10) ημέρες από τη γνωστοποίηση της επιλογής τους.....8. Με απόφαση του οικείου οργάνου, ο Προϊστάμενος παύεται υποχρεωτικά πριν από τη λήξη της θητείας του, αν συντρέχουν οι εξής προϋποθέσεις:Ο Προϊστάμενος μπορεί, επίσης, να απαλλαγεί από τα καθήκοντά του με αίτησή του, ύστερα από απόφαση του Ειδικού Υπηρεσιακού Συμβουλίου, του Σ.Ε.Π. ή του Υπηρεσιακού Συμβουλίου, το οποίο συνεκτιμά τις υπηρεσιακές ανάγκες. 9.....».

12. Στα άρθρα 1, 3 και 19 του ν.4440/2016 «Ενιαίο Σύστημα Κινητικότητας στη Δημόσια Διοίκηση και την Τοπική Αυτοδιοίκηση,.....» (Α' 224), όπως ισχύουν, ορίζονται τα εξής:

Άρθρο 1: «Αντικείμενο του παρόντος Κεφαλαίου είναι η καθιέρωση Ενιαίου Συστήματος Κινητικότητας (ΕΣΚ) για τους πολιτικούς διοικητικούς υπαλλήλους, μόνιμους και με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου, από μία δημόσια υπηρεσία σε άλλη με μετάταξη ή απόσπαση.....».

Άρθρο 3: «1. Στο ΕΣΚ υπάγονται οι πολιτικοί διοικητικοί υπάλληλοι, μόνιμοι και με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου, που υπηρετούν σε

υπηρεσίες, κεντρικές και περιφερειακές, του Δημοσίου, των Ανεξάρτητων Αρχών, των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (ΟΤΑ) α` και β` βαθμού και

Άρθρο 19: « 1. Κάθε γενική ή ειδική διάταξη για τη διενέργεια απόσπασης ή μετάταξης που αντίκειται στις διαδικασίες, τους όρους και τις προϋποθέσεις που θέτει το ΕΣΚ καταργείται, με την επιφύλαξη του άρθρου 18, με εξαίρεση τις εξής ειδικές διατάξεις για τις αποσπάσεις: α).....β).....γ) στο γραφείο του Γενικού Επιθεωρητή Δημόσιας Διοίκησης, δ) στα Ελεγκτικά σώματα της Διοίκησης, για θέσεις επιθεωρητών - ελεγκτών, ε)..... η) στη Γενική Γραμματεία για την Καταπολέμηση της Διαφθοράς (άρθρο 9 του Ν. 4320/2015, Α` 29), θ).....2.....3. Με την επιφύλαξη του άρθρου 18, καταργούνται από την ημερομηνία έναρξης εφαρμογής του Ενιαίου Συστήματος Κινητικότητας, στις 15.9.2017,....., τα άρθρα 73, 74, 78, 79, 181, 182, 184 του Κώδικα Κατάστασης Δημοτικών και Κοινοτικών Υπαλλήλων (ν. 3584/2007, Α`143),.....».

13. Στο άρθρο 44 του ν.4674/2020 (Α` 53/11.3.2020) ορίζονται τα εξής: « 5. Η παράγραφος 9 του άρθρου 68 του ν. 3528/2007, όπως ισχύει, εφαρμόζεται και στους υπαλλήλους των ΟΤΑ α` βαθμού. 6. Απαγορεύεται η απόσπαση τακτικού υπαλλήλου ΟΤΑ α` βαθμού, σύμφωνα με τις διατάξεις που διατηρούνται σε ισχύ με την παράγραφο 1 του άρθρου 19 του ν. 4440/2016, όπως ισχύει, εφόσον: α. είναι μοναδικός υπάλληλος που υπηρετεί στον οικείο κλάδο / ειδικότητα, β. δεν έχει παρέλθει διετία από τον διορισμό του, γ. υποχρεούται να υπηρετήσει για ορισμένο χρονικό διάστημα στον ΟΤΑ όπου διορίστηκε και δ. έχει επιλεγεί Προϊστάμενος οργανικής μονάδας. Σε περίπτωση που ο αποσπασμένος υπάλληλος επιλεγεί ως Προϊστάμενος οργανικής μονάδας, επέρχεται αυτοδίκαιη παύση της απόσπασης από την τοποθέτησή του ως Προϊστάμενου».

14. Στην παράγραφο 9 του άρθρου 68 του Υπαλληλικού Κώδικα (ν.3528/2007), όπως ισχύει μετά την αντικατάστασή του με το άρθρο 12 του ν.4440/2016, ορίζονται τα εξής: «9. Απαγορεύεται η απόσπαση υπαλλήλου που έχει επιλεγεί ως προϊστάμενος οργανικής μονάδας, εάν προηγουμένως δεν έχει γίνει δεκτή αίτηση απαλλαγής του από τα εν λόγω καθήκοντα. Αν ο αποσπασμένος υπάλληλος επιλεγεί ως προϊστάμενος οργανικής μονάδας, παύει αυτοδικαίως η απόσπαση από την τοποθέτησή του ως προϊσταμένου».

Ερμηνεία και εφαρμογή των Διατάξεων

Από τις προαναφερόμενες διατάξεις, ερμηνευόμενες αυτοτελώς, αλλά και σε συνδυασμό μεταξύ τους, ενόψει και όλου του νομικού πλαισίου εντός του οποίου εντάσσονται, του σκοπού που εξυπηρετούν και την υπαγωγή σ' αυτές των πραγματικών περιστατικών που τέθηκαν υπόψη των μελών του Τμήματος από την ερωτώσα Υπηρεσία, συνάγονται, ομοφώνως, τα ακόλουθα:

15. Με το άρθρο 73 του ν.3584/2007 (Κώδικας Κατάστασης Δημοτικών και Κοινοτικών Υπαλλήλων), όπως ίσχυε μέχρι την κατάργησή του, με την παράγραφο 3 του άρθρου 19 του ν.4440/2016, από την ημερομηνία εφαρμογής στις 15.09.2017 του Ενιαίου Συστήματος Κινητικότητας, ρυθμιζόταν το θέμα της απόσπασης των υπαλλήλων ΟΤΑ, μεταξύ των άλλων, σε υπηρεσίες υπουργείων, ν.π.δ.δ. και ΟΤΑ β' βαθμού και αντίστροφα για την αντιμετώπιση σοβαρών και επείγουσών υπηρεσιακών αναγκών προσωρινού χαρακτήρα, με κοινή απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού, ύστερα από γνώμη των οικείων υπηρεσιακών συμβουλίων, η διάρκεια της οποίας δεν μπορούσε να υπερβεί τα δύο έτη, ενώ με αίτηση του υπαλλήλου μπορούσε να παραταθεί για ένα ακόμη έτος. Η απόσπαση έπαυε αυτοδικαίως με την εξάντληση του χρονικού ορίου της και ο υπάλληλος επανερχόταν υποχρεωτικά στη θέση του. Περαιτέρω, απαγορευόταν η απόσπαση υπαλλήλου, μεταξύ των άλλων, στην περίπτωση που είχε επιλεγεί ως προϊστάμενος οργανικής μονάδας, ενώ στην περίπτωση που αποσπασμένος υπάλληλος επιλεγόταν ως προϊστάμενος οργανικής μονάδας επερχόταν αυτοδίκαιη παύση της απόσπασής του από την τοποθέτησή του ως προϊσταμένου. Ειδικές διατάξεις διατηρήθηκαν σε ισχύ.

16. Με τις ρυθμίσεις των άρθρων 1-9 του ν.3074/2002, όπως ίσχυαν μέχρι την κατάργησή τους με την παράγραφο 18 του άρθρου 119 του ν.4622/2019, αναβαθμίστηκε, μεταξύ των άλλων, το Σώμα Επιθεωρητών Ελεγκτών Δημόσιας Διοίκησης. Ειδικότερα, με το άρθρο 3 του νόμου αυτού συστήθηκαν 152 θέσεις Επιθεωρητών-Ελεγκτών Δημόσιας Διοίκησης, η πλήρωση των οποίων ορίστηκε ότι θα γίνεται με απόσπαση, κατά παρέκκλιση κάθε γενικής ή ειδικής διάταξης που κάθε φορά ισχύουν, με επιφύλαξη μόνο των διατάξεων που επιβάλλουν υποχρέωση παραμονής των υπαλλήλων για ορισμένο χρονικό διάστημα σε υπηρεσίες παραμεθόριων ή νησιωτικών περιοχών στις οποίες διορίστηκαν ή

μετατάχθηκαν, μόνιμων υπαλλήλων του Δημοσίου, ν.π.δ.δ. και δευτεροβάθμιων και πρωτοβάθμιων ΟΤΑ, κατηγορίας ΠΕ με βαθμό τουλάχιστον Δ΄ και δωδεκαετή δημόσια υπηρεσία ή αποφοίτων της ΕΣΔΔΑ, με τετραετή τουλάχιστον υπηρεσία μετά την αποφοίτησή τους, οι οποίοι έχουν διακριθεί για την επαγγελματική τους κατάρτιση, την υπηρεσιακή επίδοση και το ήθος τους. Οι εν λόγω αποσπάσεις διενεργούντο με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, ύστερα από δημόσια πρόσκληση για υποβολή υποψηφιοτήτων, διαρκούσε τρία έτη και μπορούσε να παραταθεί, με απόφαση του ίδιου Υπουργού, μία ή περισσότερες φορές για ίσο χρονικό διάστημα και ήταν υποχρεωτική για την υπηρεσία του υπαλλήλου. Ανάκληση της απόσπασης μπορούσε να γίνει μόνο για σπουδαίο λόγο, ύστερα από αίτηση του αποσπασμένου και αποδοχή της από τον ως άνω Υπουργό ή για λόγους ακαταλληλότητας ή αδυναμίας εκπλήρωσης των καθηκόντων του, ύστερα από εισήγηση του Ειδικού Γραμματέα του ΣΕΕΔΔ. Ως εκ τούτου, ενόψει των ειδικών ρυθμίσεων του ν.3074/2002, δεν ίσχυαν οι διατάξεις του άρθρου 73 του ν. 3584/2007, που προέβλεπαν αυτοδίκαιη παύση της απόσπασης του υπαλλήλου σε περίπτωση που ο αποσπασμένος υπάλληλος επιλεγόταν ως προϊστάμενος οργανικής μονάδας της υπηρεσίας από την οποία προερχόταν, αλλά απαιτείτο στην περίπτωση αυτή για την παύση της απόσπασης να τηρηθούν οι ειδικές διατάξεις του ν. 3074/2002, δηλαδή είτε με τη λήξη του χρόνου της απόσπασης, εφόσον αυτή δεν ανανεωθεί, είτε με τη συνδρομή των λόγων που ρητά προβλέπονται σε αυτές για την πρόωγη παύση της (ακαταλληλότητα ή αδυναμία εκπλήρωσης των καθηκόντων μετά από εισήγηση του Ειδικού Γραμματέα του ΣΕΕΔΔ, αίτηση του υπαλλήλου για σπουδαίο λόγο και αποδοχή της από τον Υπουργό Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης) {πρ.βλ. Δ.Εφ.Αθ. 2141/2020 σκ.5,1752/2009 σκ.3}. Μόνη εξαίρεση που ρητά επεφύλαξε ο νομοθέτης ήταν οι διατάξεις που επιβάλλουν υποχρέωση παραμονής των υπαλλήλων για ορισμένο χρονικό διάστημα σε υπηρεσίες παραμεθόριων ή νησιωτικών περιοχών στις οποίες διορίστηκαν ή μετατάχθηκαν.

17. Με τον ν. 4440/2016 θεσπίστηκε ενιαίο σύστημα κινητικότητας για τους πολιτικούς διοικητικούς υπαλλήλους, μόνιμους και με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου, από μία δημόσια υπηρεσία σε άλλη με μετάταξη ή απόσπαση, στο πεδίο εφαρμογής του οποίου υπάγονται και οι υπάλληλοι των

Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (ΟΤΑ) α΄ και β΄ βαθμού. Περαιτέρω, με το άρθρο 19 του νόμου αυτού καταργήθηκε κάθε γενική ή ειδική διάταξη που αντέκειτο στις ρυθμίσεις του, με εξαίρεση, μεταξύ άλλων, των ειδικών διατάξεων για τις αποσπάσεις στο γραφείο του Γενικού Επιθεωρητή Δημόσιας Διοίκησης, στα Ελεγκτικά σώματα της Διοίκησης, για θέσεις επιθεωρητών – ελεγκτών και στη Γενική Γραμματεία για την Καταπολέμηση της Διαφθοράς (παρ.1), ενώ ρητά καταργήθηκε, μεταξύ άλλων, από την ημερομηνία εφαρμογής, στις 15.09.2017, του Ενιαίου Συστήματος Κινητικότητας, το άρθρο 73 του Κώδικα Δημοτικών και Κοινοτικών Υπαλλήλων, που ρύθμιζε το ζήτημα της απόσπασης αυτών (παρ.3).

18. Με τον ν.4622/2019 συστάθηκε η Ανεξάρτητη Αρχή με την επωνυμία Εθνική Αρχή Διαφάνειας (ΕΑΔ), από την έναρξη δε ισχύος του νόμου (07.08.2019) καταργήθηκαν οι ως άνω έξι ελεγκτικοί φορείς (βλ. παρ. 10), το σύνολο δε των αρμοδιοτήτων, δικαιωμάτων και υποχρεώσεών τους μεταφέρθηκαν στην ιδρυόμενη Αρχή, η οποία κατέστη καθολικός τους διάδοχος. Οι οργανικές θέσεις των Επιθεωρητών-Ελεγκτών αυτής καλύπτονται αποκλειστικά με αποσπάσεις προσωπικού που υπηρετεί στο δημόσιο τομέα, όπως αυτός οριοθετείται στο άρθρο 51 του ν.1892/1990, όπως ισχύει, με απόφαση του Διοικητή και ύστερα από προκήρυξη της Αρχής, χωρίς να απαιτείται απόφαση ή σύμφωνη γνώμη των αρμόδιων υπηρεσιακών συμβουλίων του φορέα προέλευσης και του οργάνου διοίκησης αυτού. Η διάρκεια της απόσπασης ορίζεται σε τρία έτη, με δυνατότητα ισόχρονης ανανέωσης μέχρι τέσσερις φορές, ενώ διακόπτεται πριν τη λήξη της με αιτιολογημένη απόφαση του Διοικητή, ύστερα από γνώμη του Συμβουλίου Διοίκησης, για σοβαρό λόγο αναγόμενο στην πλημμελή άσκηση των υπηρεσιακών του καθηκόντων ή μεταβολή των υπηρεσιακών αναγκών ή μετά από αίτηση του υπαλλήλου, αφού συνεκτιμηθούν οι υπηρεσιακές ανάγκες.

19. Με την παράγραφο 6 του άρθρου 44 του ν.4674/2020, προκειμένου να μην αποδυναμώνονται οι υπηρεσίες των ΟΤΑ α΄ βαθμού από στελεχιακό δυναμικό (βλ. Εισηγητική Έκθεση του νόμου) ορίστηκε ότι για τις αποσπάσεις που διατηρήθηκαν σε ισχύ με την παράγραφο 1 του άρθρου 19 του ν.4440/2016, μεταξύ των οποίων είναι οι αποσπάσεις στο γραφείο του Γενικού Επιθεωρητή Δημόσιας Διοίκησης, στα Ελεγκτικά σώματα της Διοίκησης, για θέσεις επιθεωρητών – ελεγκτών και στη Γενική Γραμματεία για την Καταπολέμηση της Διαφθοράς, απαγορεύεται η απόσπαση τακτικού υπαλλήλου ΟΤΑ α΄ βαθμού,

εφόσον, μεταξύ των άλλων, έχει επιλεγεί Προϊστάμενος οργανικής μονάδας. Ως εκ τούτου, μετά την ισχύ του ν.4674/2020 (11.03.2020) η εν λόγω απαγόρευση ισχύει και για τις αποσπάσεις των Επιθεωρητών Ελεγκτών που γίνονται με βάση τις ειδικές διατάξεις του νόμου πλέον 4622/2019, καθόσον η διάταξη του ν.4674/2020 ρητά αναφέρεται στις εν λόγω αποσπάσεις. Αυτοδίκαιη παύση της απόσπασης, όπως προκύπτει από τη γραμματική ερμηνεία της ανωτέρω διάταξης, συντρέχει στην περίπτωση που η επιλογή και τοποθέτηση του υπαλλήλου ως Προϊσταμένου οργανικής μονάδας λαμβάνει χώρα μετά την ισχύ του ν.4674/2020.

20. Κατά πάγια αρχή του διοικητικού δικαίου, η ατομική διοικητική πράξη, από την έναρξη ισχύος της έως την ακύρωσή της με δικαστική απόφαση ή με διοικητική πράξη (π.χ. ύστερα από άσκηση κατασταλτικού ιεραρχικού ελέγχου) ή την ανάκληση ή κατάργησή της, κατά οποιοδήποτε τρόπο, παράγει όλα τα έννομα αποτελέσματά της, και έναντι των διοικητικών αρχών (ΣτΕ 3192/2015, 264/2005, 2519/1982), ανεξάρτητα από το αν τυχόν έχει νομική πλημμέλεια. Επίσης, κατά γενική αρχή του διοικητικού δικαίου, η οποία εφαρμόζεται εφόσον ο νόμος δεν ορίζει το αντίθετο, η Διοίκηση έχει διακριτική ευχέρεια να ανακαλεί τις παράνομες πράξεις της, εφόσον πράττει αυτό εντός ευλόγου χρόνου από την έκδοση της ανακαλούμενης πράξης και υπό τον όρο της αιτιολόγησης της ενεργείας της αυτής, με αναφορά σε συγκεκριμένα περιστατικά ή στοιχεία, η ύπαρξη ή η έλλειψη των οποίων στη συγκεκριμένη περίπτωση, σε συνάρτηση με το ισχύον κατά την έκδοση της ανακαλούμενης νομοθετικό καθεστώς, θεμελιώνει τη διαπιστούμενη παρανομία και κατ' ακολουθία τη συνδρομή νομίμου λόγου ανάκλησης (ΣτΕ Ολ. 2176/2004, ΣτΕ 698/2015, 2923/2013, 2106/2012, 2681/2011 κ.α.). Εξάλλου, η ανάκληση από τη Διοίκηση των παράνομων διοικητικών πράξεων συνάδει προς την αρχή της νομιμότητας και του κράτους δικαίου, ενώ η αρχή της προστασίας της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης απαιτεί τη διατήρηση της ισχύος της ευμενούς για τον καλόπιστο διοικούμενο πράξη. Σύμφωνη των αρχών αυτών συνιστούν οι γενικές αρχές περί ανάκλησης των διοικητικών πράξεων, σύμφωνα με τις οποίες οι ευμενείς διοικητικές πράξεις ανακαλούνται, εάν είναι παράνομες, μέσα σε εύλογο χρόνο από την έκδοσή τους (ΣτΕ Ολομ 2403/1997, 435/2016, 3150/2014, 227/2006, 3557/2007 κ.α.), εκτός εάν συντρέχουν λόγοι δημοσίου συμφέροντος ή η έκδοση της παράνομης

πράξης προκλήθηκε από δόλια ενέργεια του διοικούμενου (ΣτΕ 2942/2012, 2132/2008, 3047/2002, 3159/1998, 1091/1998, 2429/1992, 869/1994, 6428/1995 κ.α.), για την οποία απαιτείται στην ανακλητική πράξη ειδικά αιτιολογημένη κρίση της διοίκησης (ΣτΕ 612/2012, 3423/2008), ή η ανάκληση γίνεται για λόγους συμμόρφωσης προς το περιεχόμενο δικαστικής απόφασης (ΣτΕ 759/1987, 2453/1984). Ο εύλογος χρόνος εντός του οποίου μπορεί να ενεργηθεί η ανάκληση παράνομης διοικητικής πράξης είναι κατ' αρχήν ο γενικώς οριζόμενος με το άρθρο μόνο του α.ν. 261/1968 (ΦΕΚ Α' 12), σύμφωνα με τον οποίον δεν μπορεί να είναι βραχύτερος της πενταετίας, εκτός αν ειδική διάταξη νόμου προβλέπει μικρότερο χρόνο εντός του οποίου και μόνο επιτρέπεται η ανάκληση παράνομης διοικητικής πράξης. (ΣτΕ 435/2016, 698/2015, 3150/2014, 3492/2000 κ.α. Ε. Σπηλιωτόπουλου Εγχειρίδιο Διοικητικού Δικαίου, αρ. 179, Π. Δ. Δαγτόγλου Γενικό Διοικητικό Δίκαιο αρ.685 επ). Υπ' αυτήν την έννοια, ο νόμος αυτός δεν ορίζει πότε συντρέχει, αλλά πότε δεν συντρέχει ο εύλογος χρόνος, θεσπίζει δηλαδή το ελάχιστο της διάρκειάς του και ως εκ τούτου η διακύμανση τελικά της διάρκειας αυτού εξαρτάται από την εκτίμηση των ειδικών συνθηκών της κάθε περίπτωσης. Συνεπώς δεν αποκλείεται ο προσδιορισμός του εύλογου χρόνου και σε χρονικό διάστημα μεγαλύτερο της πενταετίας (ΣτΕ 4027/2004, 1283/1993, 3550/1988). Μετά την παρέλευση του εύλογου χρόνου, επιτρέπεται η ανάκληση των δυσμενών παράνομων ατομικών διοικητικών πράξεων, προς όφελος του διοικούμενου, οποτεδήποτε, χωρίς χρονικούς περιορισμούς (ΣτΕ 4090/1987). Ως προς τα αποτελέσματα που επέρχονται από την ανάκληση γίνεται δεκτό ότι η ανάκληση των παράνομων διοικητικών πράξεων, κατά κανόνα, εξαφανίζει τις συνέπειές της αναδρομικώς ανατρέχουσα στο χρόνο της έκδοσής τους και αποκαθιστά την, προ της έκδοσης των ανακαλούμενων πράξεων, νομική κατάσταση (ΣτΕ 15/1978, 3667/1993 κ.α., Εγχειρίδιο Διοικητικού Δικαίου Επ. Σπηλιωτόπουλου παρ.181). Αντιθέτως, υποχρέωση προς ανάκληση των παράνομων διοικητικών πράξεων έχει η Διοίκηση μόνον: α) όταν τούτο επιβάλλεται από ρητή διάταξη νόμου (Ολ. ΣτΕ 2282/1992, ΣτΕ 2274/2003, 1041/2004 κ.α.), β) όταν είναι αναγκαίο για τη συμμόρφωση της διοίκησης σε ακυρωτική δικαστική απόφαση, γ) όταν ο νόμος βάσει του οποίου εκδόθηκαν κηρύχθηκε αναδρομικά αντισυνταγματικός με απόφαση του Ανωτάτου Ειδικού Δικαστηρίου, οπότε η διοίκηση κατά ρητή πρόβλεψη στο άρθρο 51 παρ.

6 του ν. 345/1976 υποχρεούται να ανακαλέσει τις διοικητικές πράξεις που εκδόθηκαν με βάση την αντισυνταγματική διάταξη στο κρίσιμο διάστημα της αναδρομής (Ν.Σ.Κ. 335/2013, 489/2007, 604/2008, Π. Δ. Δαγτόγλου Γενικό Διοικητικό Δίκαιο αρ.685 επ.) και δ) όταν με απόφαση του Συμβουλίου της Επικρατείας ή με αμετάκλητη απόφαση διοικητικού δικαστηρίου ακυρώθηκε ατομική διοικητική πράξη για το λόγο ότι στηρίχθηκε σε διάταξη νόμου αντίθετη προς το Σύνταγμα και υποβληθεί αίτηση σε εύλογο χρόνο για ανάκληση ατομικής διοικητικής πράξης που έχει το ίδιο περιεχόμενο με την ακυρωθείσα από το πρόσωπο που έχει έννομο προς τούτο συμφέρον (ΣΤΕ 3944/1995, 370/1997, 2176/2004, 2736/2005 κ.α.).

21. Ενόψει των όσων έγιναν ερμηνευτικώς δεκτά, κατά την ομόφωνη γνώμη του Τμήματος, η επιλογή της Κ.Μ. και η τοποθέτησή της ως Προϊσταμένης οργανικής μονάδας του Δήμου Πατρέων στις 3.3.2015, καθώς και η αποδοχή αυτής, δεν επέφερε την αυτοδίκαιη παύση της απόσπασής της στο τότε Σ.Ε.Ε.Δ.Δ., καθόσον στην περίπτωση αυτή είχαν εφαρμογή οι ειδικές ρυθμίσεις του άρθρου 3 του ν.3074/2002 και όχι εκείνες του άρθρου 73 του Κώδικα Δημοτικών και Κοινοτικών Υπαλλήλων που προέβλεπαν αυτοδίκαιη παύση της απόσπασης του υπαλλήλου σε περίπτωση που ο αποσπασμένος υπάλληλος επιλεγόταν ως προϊστάμενος οργανικής μονάδας της υπηρεσίας από την οποία προερχόταν. Περαιτέρω, μετά την ισχύ του ν.4674/2020 (11.3.2020) και λαμβανομένου υπόψη ότι, σύμφωνα με το διδόμενο ιστορικό, η ανωτέρω εξακολουθεί να είναι τοποθετημένη ως Προϊσταμένη οργανικής μονάδας του Δήμου Πατρέων και δεν έχει νομίμως απαλλαγεί από τα εν λόγω καθήκοντα, απαγορευόταν, σύμφωνα με την παράγραφο 6 του άρθρου 44 του ν. 4674/2020, η ανανέωση της απόσπασής της. Ωστόσο η Υπηρεσία στις 07.09.2020 προέβη στην ανανέωση αυτής, δεδομένου ότι το εν λόγω κώλυμα δεν της γνωστοποιήθηκε ούτε από την αρμόδια Υπηρεσία του Δήμου, ούτε από την ίδια την υπάλληλο. Ως εκ τούτου η Υπηρεσία δύναται, σύμφωνα με τις γενικές αρχές του διοικητικού δικαίου περί ανάκλησης των παράνομων διοικητικών πράξεων, να ανακαλέσει την ανανέωση της απόσπασης της Κ.Μ. από την έκδοσή της, δεδομένου ότι η πράξη της αυτή εκδόθηκε κατά παράβαση της παραπάνω διάταξης. Εξάλλου, το γεγονός ότι η ανωτέρω δεν έχει αναλάβει πράγματι καθήκοντα Προϊσταμένης στην οργανική μονάδα του Δήμου Πατρέων στην οποία έχει τοποθετηθεί αλλά έχει οριστεί

αναπληρωτής αυτής «μέχρι την επιστροφή της από τη θέση του Επιθεωρητή-Ελεγκτή στην οποία έχει αποσπαστεί», δεν αναιρεί την ανωτέρω ερμηνευτική προσέγγιση, καθόσον η ανωτέρω δεν έχει απαλλαγεί νομίμως από τα καθήκοντά της ως Προϊσταμένης οργανικής μονάδας του Δήμου Πατρέων (υποβολή αίτησης απαλλαγής από τα εν λόγω καθήκοντα και αποδοχή αυτής από το υπηρεσιακό συμβούλιο μετά από εκτίμηση των υπηρεσιακών αναγκών).

Απάντηση

20. Ενόψει όλων των προεκτεθέντων, στο ερώτημα που υποβλήθηκε, το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους (Τμήμα Ε΄) γνωμοδοτεί, ομοφώνως, ότι η Υπηρεσία δύναται να ανακαλέσει την υπ' αριθμ. 25744/07.09.2020 πράξη ανανέωσης της απόσπασης της Κ.Μ. από την έκδοσή της.

ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ

Αθήνα, 01- 07-2021

Η Πρόεδρος

**Νίκη Μαριόλη
Αντιπρόεδρος του Ν.Σ.Κ.**

Η Εισηγήτρια

**Ιωάννα Λεμπέση
Νομική Σύμβουλος
του Κράτους**